

at rygte paa Hovedet er meget let, og at fortrykke, hvad man har sagt, er endnu lettere. — Der er under denne Sags Behandling nævnt en Gjenstand, som det blev sagt, man skulde vel overveje, naar man holdt paa de private Skoler, nemlig den skadelige Indflydelse, disse havde paa Afgangsexamen, og det blev ved den Leilighed sagt, at det var bedre ligesom tidligere at lægge Afgangsexamen til Universitetet. Jeg troer, at vi kunde blive enige om — og maaskee det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen) ikke vilde være utilbøielig til at gaae ind derpaa — at det vilde være rettest slet ikke at holde nogen Afgangsexamen, men derimod lade Skolerne give en Attest for, hvilket Studium Bedkommende havde helliget sig, og i hvor lang Tid han havde studeret det. Ved Universitetet blev der da to forskjellige Arter Studerende, nemlig en, der trængte til Stipendier og derfor underkastede sig de Betingelser, som ere nødvendige for at vinde disse, og en, der ikke behøvede dem, og derfor kunde forfølge sit Studium uden at være bunden, uden at blive fristet ved denne Tegen-Examen, og uden at behøve at reiserdiggjøre sin Flib og Stilling ved en Examen, der altid har en skadelig Indflydelse paa Videnskabelighedens Udbredelse. Man maa ønske, at der blandt de unge Mennesker, som komme til Universitetet, maa findes en stor Mængde, der ikke følge den hele Vej af Trip, Trap, Træsto, som fører til en eller anden Embedsexamen, en eller anden Levebrødssexamen, men som anvende deres Tid paa det Studium, der tiltaler dem bedst. Man maa især ønske, at alle de unge Mænd, der ikke behøve at vandre den Vej, som kræver en saadan forudgaaende Embedsexamen, men som tidligere kunde gaae over til Livets Gysel, ikke spille deres Tid med Arbejde af den Art, men samle deres Kræfter paa det Studium, der tiltaler dem, og at de kunne afslutte deres Liv ved Universitetet uden Skamfuldhed. For nu at kunne gjøre dette, udkræves der, at man gaaer over i en anden Livsstilling, som forklarer, hvorfor en Mand har hørt op at studere, før han har taget Embedsexamen, thi er der ikke en saadan Grunddertil, hviler der altid en eller anden Skygge over ham. Man siger, at dette er saaledes sædvansmæs-

sig; men det gjør, at vort Universitet ikke er noget Universitet. Ved et Universitet skulde Folk kunne komme med Lethed for at følge den Underviisning, som behager dem, og de skulde kunne forlade det igjen, naar de ville; men ved vort Universitet er det ikke saaledes, og vi skulde huske paa, at Intet saa fuldstændig viser, hvilken stor Usvigelse der er imellem vor Underviisningsmethode med dens Udbytte og andre Landes, f. Ex. Englands. I England finde vi Mænd, der med det 21de Aar træde op som udmærkede Mænd og strax gaae over i høiere Stillinger i Staten. Hvis man siger, at dette er, fordi de høre til de høiere Familiefphæver, svarer jeg: Ja, men jeg siger ogsaa, at de ikke vilde kunne holde sig der uden særlig Begavelse og udmærket Dygtighed, og Sigt har netop en stor Mængde af saadanne unge Mænd lagt for Dagen; de have viist, at de have en dyb Indsigt i mangfoldige Ting. Naar man sammenlægger Timerne og Arbeidets Mulighed, vil man imidlertid see, at dette i Almindelighed ikke kan see her hos os med det Underviisningsystem, vi følge, og alene dette viser, at der i vort kostbare Underviisningsapparat er en Feil, der vil blive opdaget, naar vi paatage os en større Mynbigthed end Forældrene selv med Hensyn til deres Børns Opdragelse. Den ærede Rigsdagsmænd for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen) yttrede sig temmelig henkastende om Forældrene, og var meget tilbøielig til at mene, at de ikke forstaae sig paa, hvad der tjener deres Børn bedst, hvorimod han stillede Staten som den, der forstod dette bedre; men denne hele Vej passer ikke med vore Forhold; det er en feil Vej, som vi bør opgive, og det kunne vi ikke, saalænge vi ikke engang indenfor Kjøbenhavns Mure, hvor der er saamange Kræfter tilstede, lade Forældrene selv bestemme deres Børns Underviisning og hele Opdragelses Retning. Lad os opgive at blande os deri, opgive at tiltage os et Formynderskab, der udstrækker sig umiddelbart over dem, som i Statskolerne blive holdte og aveede efter den Indflydelse, der udgaaer ovenfra, og middelbart over de private Skoler, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Ussing) blandt Andet meente var under en saa stærk Indflydelse af den Virksomhed,